

На основу члану 45 Закона о рачуноводству и ревизији РС (Службени гласник Републике Српске, бр. 36/09 од 07.05.2009.г.) и Одлуке Комисије за рачуноводство и ревизију Босне и Херцеговине о јединственом програму за тестирање - испите нових рачуновођа, бр. 2-5/06 од 10. марта 2006. године, (Службени гласник БиХ, бр. 81/06), Управни одбор Савеза рачуновођа и ревизора Републике Српске, на сједници одржаној 14.12.2009. године у Бањалуци донио је:

## **ПРАВИЛНИК**

### **О ИНСТРУКТИВНОЈ НАСТАВИ И ТЕСТИРАЊУ-ИСПИТИМА**

#### **Дио први - ОПШТА ОДРЕДБА**

##### **Члан 1.**

Посједовање стручних и професионалних знања и способности за самостално вођење пословних књига, састављање финансијских извјештаја и давање независног ревизорског мишљења о квалитету финансијских извјештаја, сва професионална рачуноводствена звања предвиђена Законом о рачуноводству и ревизији Републике Српске (Службени гласник Републике Српске, бр. 36/09 од 07.05.2009.г.) и Законом о рачуноводству и ревизији Босне и Херцеговине (Службени гласник Босне и Херцеговине бр. 42/04), подразумијевају тестирање - испите који се полажу према одредбама овог Правилника.

#### **Дио други - ИНСТРУКТИВНА НАСТАВА**

##### **Члан 2.**

(1) У циљу овладавања знањима и вјештинама за самостално вођење пословних књига, састављање финансијских извјештаја и давање независног ревизорског мишљења о квалитету финансијских извјештаја, за кандидате који већ посједују дипломе стечене предвиђеним редовним школовањем, врши се оспособљавање и припремање путем инструктивне наставе.

(2) Инструктивну наставу организоваће Савез рачуновођа и ревизора Републике Српске директно или индиректно, према Јединственом програму за стицање квалификација у Босни и Херцеговини, који доноси Комисија за рачуноводство и ревизију Босне и Херцеговине.

(3) Комисија за рачуноводство и ревизију Босне и Херцеговине може овластити и друга тијела да спроводе програм едукације.

### **Члан 3.**

Инструктивна настава се организује у сједишту Савеза рачуновођа и ревизора Републике Српске и његових друштава гдје се пријави довољан број кандидата у смислу економске оправданости одржавања инструктивне наставе.

### **Члан 4.**

Савез рачуновођа и ревизора Републике Српске, уколико је вршио едукацију-обуку, дужан је да кандидату изда писмено увјерење да је одслушао одрђени број часова обуке за конкретно звање. У увјерење треба да се унесу и предмети обуке по програму.

## **Дио ТРЕЋИ - ПОЛАГАЊЕ ИСПИТА**

### **Члан 5.**

Кандидат стиче право полагања стручног испита за професионално стручно звање СЕРТИФИКОВАНОГ РАЧУНОВОДСТВЕНОГ ТЕХНИЧАРА уколико достави:

1. Испуњен образац пријаве, уз који прилаже:
  1. Свједочанство о завршеној средњој четворогодишњој школи, у смислу одредаба члана 2 Правилника о условима, начину и накнадама за стицање звања у рачуноводственој професији Републике Српске, овјерена фотокопија,
  2. Овјерену фотокопију радне књижице и увјерење послодаваца о испуњењу услова предвиђених чланом 2 Правилника о условима, начину и накнадама за стицање звања у рачуноводственој професији Републике Српске.
  3. Доказ о уплати накнаде за полагање испита, сходно посебној одлуци Комисије за рачуноводство и ревизију Босне и Херцеговине.

### **Члан 6.**

Кандидат стиче право полагања стручног испита за стицање професионалног звања СЕРТИФИКОВАНИ РАЧУНОВОЂА уколико достави:

1. Испуњен образац пријаве, уз који прилаже:

1. Диплому о завршеном студију, сходно члану 6. Правилника условима, начину и накнадама за стицање звања у рачуноводственој професији Републике Српске, овјерена фотокопија.
2. Овјерену фотокопију радне књижице и увјерење послодаваца о испуњењу услова предвиђених чланом 6 Правилника о условима, начину и накнадама за стицање звања у рачуноводственој професији Републике Српске.
3. Доказ о уплати накнаде за полагање испита, сходно посебној одлуци Комисије за рачуноводство и ревизију Босне и Херцеговине.

### **Члан 7.**

Кандидат стиче право полагања стручног испита за стицање професионалног звања **ОВЛАШЋЕНИ РЕВИЗОР** уколико достави:

1. Испуњен образац пријаве, уз који прилаже:

1.1. Диплому о завршеном студију, сходно члану 6 Правилника о условима, начину и накнадама за стицање звања у рачуноводственој професији Републике Српске, овјерена фотокопија.

1.2. Овјерену фотокопију радне књижице и увјерење послодаваца о испуњењу услова предвиђених чланом 6 Правилника о условима, начину и накнадама за стицање звања у рачуноводственој професији Републике Српске.

1.3. Доказ о уплати накнаде за полагање испита, сходно посебној одлуци Комисије за рачуноводство и ревизију Босне и Херцеговине.

### **Члан 8.**

(1) Образац пријаве за полагање стручног испита креира Савез рачуновођа и ревизора Републике Српске, а садржи најмање слиједеће податке: име, презиме и име оца кандидата, матични број-број чланске карте кандидата, раније стечено професионално звање, датум и мјесто рођења, тачан назив професионалног звања за чије стицање кандидат пријављује испит, адресу пребивалишта кандидата и број телефона стана, назив послодавца и број телефона. Образац пријаве сачиниће Савез рачуновођа и ревизора Републике Српске и јавно га објавити у Билтену и на веб презентацији Савеза рачуновођа и ревизора Републике Српске.

(2) Пријаве се достављају Савезу рачуновођа и ревизора Републике Српске.

(3) Образац пријаве испита биће послат (или ће бити омогућен приступ истом) свим регистрованим кандидатима, првог марта и првог септембра

сваке године. Кандидати који желе да изађу на испитни рок, морају доставити Савезу рачуновођа и ревизора Републике Српске испуњен образац пријаве испита уз плаћање одговарајуће накнаде. За полагање испита у мају, ова достава мора се извршити најкасније првог априла, а за полагање у новембру - најкасније првог октобра.

(4) Ако кандидат жели да похађа инструктивну наставу за припрему полагања испита, потребно је да то изричито нагласи, као и уколико не жели да је похађа.

### **Члан 9.**

(1) Прецизан распоред одржавања испита за сваку годину објављиваће Савез рачуновођа и ревизора Републике Српске у свом билтену и на веб страници Савеза рачуновођа и ревизора Републике Српске прије 30. септембра сваке године. Распоред одржавања испита објављиваће и Комисија за рачуноводство и ревизију Босне и Херцеговине. Копије распореда одржавања испита могу се добити у просторијама Савеза рачуновођа и ревизора Републике Српске.

(2) Лица која желе да полажу испите, морају се регистровати као кандидати код Савеза рачуновођа и ревизора Републике Српске најмање четири мјесеца прије сљедећег испитног рока.

(3) Испити ће се одржавати првенствено у Бањој Луци, а по потреби и у другим испитним центрима. Савез рачуновођа и ревизора Републике Српске ће детаље везане за испитне центре, заједно са упутствима, смјерницама и осталим релевантним информацијама за кандидате послати, или на други начин учинити доступним, свим кандидатима који су се пријавили за испитни рок.

### **Члан 10.**

(1) Стручни испит за стицање професионалног звања полаже се пред испитним комисијама Савеза рачуновођа и ревизора Републике Српске, према посебном Јединственом програму за стицање квалификација који доноси Комисија за рачуноводство и ревизију Босне и Херцеговине.

(2) Испитне комисије формира Управни одбор Савеза рачуновођа и ревизора Републике Српске, уважавајући критеријуме из Јединственог програма за тестирање.

(3) Испитна комисија има право да одстрани са испита кандидата:

1. који својим понашањем омета нормално одвијање испита,
2. када установи да у току испита користи недозвољена средства.

Организацијом испита руководи посебна испитна комисија која се састоји од предсједника и два члана.

(4) Чланове комисије из претходног става, на приједлог Комисије за програме едукације, стицање звања и полагање испита, именује Управни одбор Савеза рачуновођа и ревизора Републике Српске, уважавајући критеријуме из Јединственог програма за тестирање.

#### **Члан 11.**

(1) Испиту могу приступити кандидати који испитној комисији ставе на увид важећи документ о идентитету (чланска карта Савеза рачуновођа и ревизора Републике Српске заједно с личном картом или пасошем).

(2) Испити ће бити одржани сваке године, у седмици која почиње другим понедјељком у мају и новембру.

(3) Сви испити ће трајати 3 сата по предмету, уколико одлуком Комисије за рачуноводство и ревизију Босне и Херцеговине није другачије дефинисано. Од кандидата се захтијева да се појаве 30 минута (али не више од 60 минута) раније, како би се могли регистровати и добити распоред сједења.

(4) Под временом полагања појединог испита подразумијева се вријеме од пријема до предаје испитног задатка.

(5) Сматра се да кандидат, по аутоматизму, није положио испит уколико, непосредно по истеку времена предвиђеног конкретним Програмом за одређена звања или наставну дисциплину, не преда испитни материјал испитној комисији, односно овлашћеном лицу испред Савеза рачуновођа и ревизора Републике Српске.

#### **Члан 12.**

(1) Није дозвољено да кандидати задрже испитна питања након што заврше са писањем испита. Кандидатима није дозвољено да на испит унесу било какав папир за биљешке, или да након испита задрже били какав папир са биљешкама који им је дат током испита, чак и ако дати папир није кориштен, или је само дјелимично искориштен.

(2) Ни једном кандидату није дозвољено да напусти испит прије него што прође 60 минута од почетка испита. Сваки кандидат који захтијева да изађе раније, аутоматски добија непролазну оцјену.

(3) Мобилни телефони и лаптоп рачунари су забрањена опрема на испиту. Кандидатима је дозвољено да на испит донесу и користе безвучне и бежичне калкулаторе. Калкулатори са алфа-нумеричком тастатуром су забрањени. Кандидатима није дозвољено да међусобно разговарају у испитним дворанама. Било који покушаји од стране кандидата да преписују, довешће до удаљавања са испита.

(4) У свим осталим погледима, испитна правила ће у потпуности слиједити одредбе IFAC-овог документа «Упутства за провођење испита».

#### **Члан 13.**

- (1) Стручна професионална звања стиче кандидат који положи испите из свих наставних дисциплина, утврђених планом и програмом за конкретно професионално звање, при чему добија сертификат. Испити се полагају системом писменог рада, теста или комбиновано.
- (2) Пролазна оцјена на сваком испиту захтијева 51% позитивних рјешења. Резултати испита биће доступни кандидатима најкасније до првог јула за мајски испитни рок, односно до првог јануара за новембарски испитни рок.
- (3) Радови се оцјењују под строгим надзором координатора за организацију и провођење испита, које именује Комисија за рачуноводство и ревизију Босне и Херцеговине, а оцјењени радови се бирају методом случајног узорка, те провјеравају од стране групе испитивача и главног испитивача.
- (4) Савез рачуновођа и ревизора Републике Српске ће, након што прође 30 дана од завршетка седмице у којој је одржан испит, поставити испитна питања на Интернет, или их на други начин учинити доступним кандидатима и институцијама за обуку.
- (5) Приликом оцјењивања рада/испита, оцјењивач неће и не смије имати било какву могућност да утврди ко је кандидат кога оцјењује, нити ће знати да ли је то први пут да дотични кандидат полаже тај испит, које је друге испите кандидат полагао на овом року, или било какве друге детаље у смислу прошлих контаката кандидата са Савезом рачуновођа и ревизора Републике Српске.
- (6) Оцјена кандидата, на било којем испиту, мора бити у потпуности независна од његових пријашњих испита, као и од рада - успјеха осталих кандидата.

#### **Члан 14.**

- (1) Комисија Савеза рачуновођа и ревизора Републике Српске надлежна за програме едукације, стицање звања и полагање испита, уважавајући критеријуме из Јединственог програма за тестирање, именује лица која састављају испитне задатке из појединих испитних дисциплина. У испитном задатку одређују се бодови за свако испитно питање. Укупан број бодова које је потребно остварити за пролазну оцјену изражава се у апсолутном броју позитивних одговора, или у процентима (%).
- (2) Лице које саставља испитне задатке је дужно да заједно са испитним задатком, који се сматра писменим задатком, достави и шему оцјењивања испитног задатка.
- (3) У случају када се одговори на поједине испитне задатке дају описно, или се не захтијевају егзактни одговори (да-не, нумерички подаци и сл.), лице које саставља испитни задатак ће објаснити начин бодовања одговора таквог испитног задатака.

(4) Комисија Савеза рачуновођа и ревизора Републике Српске надлежна за програме едукације, стицање звања и полагање, по правилу, за сваку испитну дисциплину, у сваком испитном року, поред редовних обезбјеђује и резервне испитне задатке.

(5) Стручне службе Савеза рачуновођа и ревизора Републике Српске и друга лица која по службеној дужности имају увид у садржај испитних задатака, дужна су да обезбиједи тајност садржаја испитних задатака до момента завршетка полагања испита, а њихово откривање има за посљедицу поништење испита, а за прекршиоца најтежу повреду радне дисциплине.

#### **Члан 15.**

Савез рачуновођа и ревизора Републике Српске је дужан да кандидату, на његов захтјев, изда потврду о положеном испиту из одређене наставне дисциплине.

#### **Члан 16.**

(1) Под условом да плати накнаду, чији ће износ бити утврђен и с времена на вријеме преиспитиван од стране Савеза рачуновођа и ревизора Републике Српске, било који кандидат може тражити увид и посебну провјеру свог рада од стране испитног тима. У том случају кандидат ће, у року од 30 дана од датума захтјева, добити писани извјештај о свом раду (испитни одговорима).

(2) У случају да се утврди да је дошло до грешке или пропуста, испитни тим ће припремити извјештај који ће размотрити Комисија за едукацију и сертификацију Савеза рачуновођа и ревизора Републике Српске. Комисија може, зависно од своје одлуке, предложити Савезу рачуновођа и ревизора Републике Српске да се поени (оцјене) који су дати кандидату или групи кандидата поправе, или да се дати испит остави по страни, те се приступи новом испиту. У таквом случају, износ накнаде који је кандидат платио за услугу провјере свог рада биће му враћен.

#### **Члан 17.**

Трошкове полагања испита за стицање професионалних звања, односно сертификата, сnose кандидати. Висину накнаде трошкова полагања испита за стицање професионалних звања утврђује Комисија за рачуноводство и ревизију Босне и Херцеговине.

#### **Члан 18.**

Подаци о професионалном звању и регистарски број сертификата, као и актуелности лиценце, поред уноса у трајну евиденцију Савеза рачуновођа и ревизора Републике Српске, уносе се и у чланску карту имаоца сертификата.

#### **Члан 19.**

У случају промјене наставног плана и програма наставних дисциплина, кандидат има право да у испитним роковима полаже испит по претходном наставном плану и програму у оквиру једне године од дана завршетка инструктивне наставе, односно датума испита који је организован за ту инструктивну наставу.

### **Дио трећи - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ**

#### **Члан 20.**

Измјене и допуне Правилника врше се по поступку како је донесен и основни текст.

(Престанак важења)

#### **Члан 21.**

Ступањем на снагу овог Правилника престају да важе одредбе Правилника о инструктивној настави и тестирању - испитима бр. 463/09 од 05.11.2009.г.

(Ступање на снагу)

#### **Члан 22.**

Овај Правилник ступа на снагу даном доношења, а објавиће се у Билтену Савеза рачуновођа и ревизора Републике Српске.

Предсједник

Управног одбора

Проф. др Драган Микеревић с.р.

Број: 642/09

Бања Лука, 21.12.2009.г.